

# TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

**SZERKESZTŐSÉG:**

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

**KIADÓHIVATAL:**

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:

**id. SZILBER JÁNOS.**

**ELŐFIZETÉSI ÁR:**

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

## A kamatnélküli kölcsön.

A legujabb szociális eszme: a kamatnélküli kölcsön. — Első pillanatra ez hihetetlennek látszik, — éppen napjainkban, a midőn az egész hitelművelet a kamatozáson alapszik. Ha ez megvalósulhat, ez az új korszaknak legfontosabb szociális vívmánya.

A mai anyagi korszakban nehéz elképzelni azt, hogy kölcsön egyáltalában kamat nélkül legyen. De ha ez mégis lehetséges, óriási jelentőségű dolog.

Sajnosan tapasztaljuk a mai hitelezés nehézségeit.

Régentől fogva érthetetlen volt az agrikultur Magyarországon, hogy míg az ingatlanul bíró gazdák s birtokosoknak nem volt hitele, vagy csak nagy nehezen tudta hitelét kielégíteni, — ugyanakkor a kereskedő világ minden tagjának, bármilyen vagyontalan is lett legyen, — czimtablája volt, azonnal hitele is volt. Ezen hitellel éltek a félreeső falvak kis szatócsai is, amidőn az ottani birtokos vagy éppen a parasztgazda, vagy kisebb emberek hitelhez nem juthattak.

Nagyot kellett a földnek fordulnia,

hogy ma már a kamatnélküli kölcsön eszménye áll előttünk — s vannak, akik megvalósítani törekednek.

Ezen kamatnélküli kölcsön eszményét a Magyar Védő-Egyesület ezen hazafias önzetlen szervezet kívánja a hazai mezőgazdasági és ipari termelés előmozdítására és védelmére életbeléptetni és megvalósítani; — mivel egész közállapotainkat javítaná.

A M. V. E. teljes tudatában van annak, hogy a hazafias felbuzdulás mellett bármely nagy nemzeti célok csak akkor lesznek állandók és marandók, ha azok mellett az anyagi érdekek is kielégítést találnak. Ezért nagy nemzeti céljainak megvalósítására: *egy országos iparpártolási bankot* kíván létesíteni részvényekre, *a mely részvények a tiszta jövedelemből 6%-os kamatot élveznek.*

Ezen iparpártolási bank a hazai ipari termékek vásárlására — minden postatakarékpénztár utján, vagy a központban: *vásárlapokat, (árucsekket) — ad készpénz ellenében, — melylyel minden vevő, a hazai árut készítő gyárban, iparosnál vagy kereskedőnél teljes értékben vásárolhatja be* — szükségleteit a legalkalmasabb — megfelelő időben. Ezen

vásárlólapok után az egyletbe lépett gyárosok — iparosok és kereskedőkkel való egyezmény alapján a vevők 5%-os pénztári engedélyt nyernek. Vagyis ezen 5% tiszta megtakarítás olyan előny, mit készpénz vásárlás mellett sem érhetünk el, — de különösen nem a kicsiben vásárló vidéki nép.

Hogy a hazai áru vásárlását az egész vonalon országszerte előmozdítsa a M. V. E., vagyis, hogy a hazai áruforgalmat nagyban emelje és kiterjessze, — azon vidéki feleknek, fogyasztóknak s vevőknek, akik azonnal a megfelelő készpénz nem rendelkeznek a vásárlólapok megszerzésére: *kamatnélküli kölcsönt nyújt egy fél évi időtartamra, — ha a fél hitelképessége két jótállással — váltófedezet mellett — igazolást nyer. A kölcsön havonkénti részletekben fizetetik vissza.*

Olyan vásárló feleknek akik 6 hónapon tuli hitelt óhajtanak, a vásárlólapok 3% kamatfizetés mellett nyújtatik a megfelelő hitelbiztosítás ellenében; esetleg betáblázás mellett.

*A kiadott vásárlólapokat a Magyar Védő-Egyesület országos iparpártolási bankja, nyomban a bemutatáskor készpénz ellen váltja*

## A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

### Töprengjek-e ?

— Irta: Szentirmay Elemér. —

Mégis csak szív, egy megtört szív. Mert a vér, mely körül fogja, — körül rohanja — nem kék, azért csak ép úgy elszorul, éppen oly görcsös rohamok fogják el gazdáját, mintha brüsszeli csipkék között vonaglanék s a legdrágább libatollal keményen megtömtött vankosokban sirná könnyeit. Sirni! Igaz, a mai világban komikus dolog, de talán még, vagy már az újdonság ingerével hatva bámulásra; talán megindultságra is készlet. És ugyan mit bánja az kinek bánatja van, hat e könnyeivel vagy sem, . . . ha már valami megtörtént s ezen változtatni emberi lénynek nem lehet. Megtörtént, elváltunk.

Hanem ez a papír, mintha kicsuszni akarna a serény toll alól, mintha szellő emelné fel s kinyulnék előttem a maga fehérségében szellem magasságába s szemembe vágná vádját:

Hazudsz! Ne piszkold be fehérségem, tisztaságom undok fekete betűddel, melyek megromlott lelkedből törnek elő. Hazudsz, s önző módra, bünt bünre halmozva, a bűnhődést kerülni akarva az »Ö« emléket rá-

galmazva, lelkiismereted gyöngye vibrálását akarod meggátolni.

Hazudsz, mert nem váltatok el, te hagytad el »Öt«. És ha lehajtom fejem, és ha bevallom is, ha megrendülök a vádra . . . csak tovább feketitem e lapot, mert már gyarló vagyok ahhoz, hogy jó legyek, már nincs is jogom a jóságra.

— Igen, én hagytam el őt . . . Én akartam szabadulni attól, akihez annak idején úgy vonzódtam, mintha csak nem is játék, nem is színházi komédia lett volna az a sok mélyen átértett szó, az a lelkesült hangulat, az a fékevesztett szenvedély. És ha olykor — az átértett szavak ismétlése közben — a mult egyes képeit emlékezésem hideg verőfénye aranyozza körül, nem hiszem, nem képzelem a szabad akaratot, melynek ilyen szörnyszülöttje lenne ez a gonosz tett.

Nem lehet ez az akarat önmagával szabad, valami már tévutra vezette, valami már elkábitotta azt az egyszerű becsületes akarást, mely az odaadó szízzel együtt nőtt fel, valami megmérgezte, elkábitotta kárhóztatos szerelmével s mivel az akarat akkor már hitt az álnok önzésnek — megszületett a tett,

Eközben pedig észre veszem, hogy a töprengés keskeny ösvényéről az okoskodás kényelmes országújtára tértem át.

Ridegen, higgadt ésszel tárgyalom az esetet. Megismertem, megszerettem, de ő;

bár észrevette tőlem soha nem hallotta. Ám az a sok délután, mit együtt töltöttem vele mindinkább idegessé tette őt is, engem is. Láttam rajta, hogy nincs ereje véget vetni ismeretségünknek, elképzeltem zavarát, midőn kérdésemmek nem tudná okát mondani, észrevettem gyakori elmélázásán, hangjának remegésén, hogy mindennek megoldását tőlem, az erősebbtől várja. És én várakoztatni senkít se szeretek. Szóltam tehát a veszedelméről mely minket fenyeget, szóltam a szerelemről mely talán már . . .

. . . »Ne mondja tovább« Szakitott félbe ijedten fordítva el lángba borult arcát, félve és mégis várva a következőket. »Hogyan, hát maga is tudja már . . . észrevette, maga is érezte? . . .»

Nem felett, de parányi jobbajával megszorítá kezemet, hosszan, forrón, szenvedélyesen . . .

Ez volt az ő vallomása.

Én pedig, ha akkor elrohanok onnan, mint egy szégyenlős ifju s levélben bucsuzom el tőle, mily nyugodt lehetnék, míg így elkedvetlenedve kell bevallanom, nemhogy erősebb lettem volna, hanem annyira gyenge, hogy az eddig visszatartott vallomás rakéta módra szindus csillogással, megvesztegetően átérezve hangzott el ajkaimról.

Ami aztán következik, az csupa idyll. Édes ostobaság, mámoros szenvedély gondoskodó gyöngédség, felségesen egybeolvad-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

**Sirolin**

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, valamint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozók-nál influenza után ajánlataik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. —

Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ér kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alanti czezzel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

be a kötelékébe lépett gyárosoktól, iparosoktól és kereskedőktől 8%-os levonással.

Vagyis 3%-ért vállalja el a M. V. E. iparp. bankja a kockázatot a gyárosok, kereskedők és iparosoktól; — amivel ezek a hitelezéstől és a vele járó kellemetlenségektől s a kintlevőségek behajtása és költségeitől menekülnek meg, míg — ellenértékül: új és nagy vevőközönseget nyernek. — mindazokat, akik mint a M. V. E. tagjai, hazai árukat — és a fenti kedvezmény mellett vásárolni akarnak.

A kamat nélküli kölcsönt élvezők, bár nem részesíthetők az 5%-os pénztári engedményben, mégis hitelszükségletük eddig el nem ért, soha nem álmodott előnyökkel nyer kielégítést.

Azon tény, hogy egy nagy rétege a fogyasztóknak, áruszükségeit, — vagyis háztartásának és gazdaságának kellékeit — kamat nélküli kölcsönrel képes minden időben — vagy éppen akkor, a mikor arra szüksége van, — vagy mikor annak ára neki a legmegfelelőbb, — olyan előnyösen beszerezni, — olyan vívmány, hogy ez valóban megragadja minden ember s minden szociológus figyelmét, — mert teljesen alkalmas arra, hogy a magyar termelők és fogyasztók táborát egyesítse és a magyar: pénznélküli gazdáknak a kellő pillanatban a vásárlóképességet megszerezze.

Méltó arra, hogy mindenki e nagy eszme megvalósítására siessen — s hogy a bankba az elérhető 6%-os jövedelem mellett minél többen részt véve — ama milliók álljanak ezen valóban nemzeti iparpártolás szolgálatára, melylyel népünk erőgyűjtése biztosíthatik.

Az áru-csek kibocsájtása egymagában is óriási jelentőségű dolog a hazai iparpártolás emelésére.

Az áru csekkel kapcsolatban a legszerencsésebb gondolat, a magyar származású árukat a M. V. E. védjegyével — mint országos és egyöntetű védjegygyel ellátni.

Ezen védjegy a régi vitéségi

harmoniója fűszerezve a meggondolatlan jövedéivel. És így tartott ez jó ideig, míg aztán az idyll szabályosan váltakozó, de mindig ugyanazon jeleneteiben lassanként otthonossá váltam, kezdtem észlelni, úgy hittem, hogy kezdek tisztán látni s néha rajtakaptam magam a bírálgatáson. A megcsappant lelkesedés s az alattomosan közelgő unalom a két szem közti irányból összehalálkozva kezet fogtak s kitűzték maguknak a czélt, hogy bebizonyítsák nekem, mennyire czéltalan az én szerelmem. Részletekre bonczolták az enyelgést s kimutatták, hogy a sok édes percz, már nem édes, mert megszokott, az a szenvedély nem mámoros, mert józan gondolatok hidegitik, az a gyöngédség pedig most már csak palástolása annak a változásnak s ami pedig azt a sok bohóságot és ostobaságot illeti, az csak rövid időre megengedhető elparlagiasodása agyannak. És ebbe az utolsó gyengeségbe belekaptak s az idyll a költői varázsból, a nyomán fakadó ábrándokkal, a minden szépségéből kifosztott idyll hiába panaszkodott . . . ott hagytam, mert méltányosnak tartottam így cselekedni, mert felmentvényt kaptam, felmentvényt, mely arról szól, hogy az ő társaságában elmém kénytelen volt nélkülözni táplálékát s kénytelen voltam eszméimben az ő gondolatvilágához megfelelően törpévé zsugorodni.

S ez az elbizakodottsággal beárnyékol,

érem, a hajdani védegyelet jelvénye, hármas halmu kettős kereszt, cserkoszorúval övezve.

Ha minden vevő ezen védjegyre figyel s csakis az ezzel ellátott magyar származású áruknak ad előnyt a külföldi előtt, hazai iparunk, — mezőgazdaságunk fejlődésének javára megvan mentve. Azon kereskedők, iparosok és gyárosok, a kik ilyen magyar származású árukat előállítanak s forgalomba hoznak *kirakati üzleti táblákkal lesznek ellátva* a vevő közönység előtt való igazolásra. Így minden vevő saját maga ellenőrzi a hazai áruk származását. Milliók kezében ez a legsikeresebb békés fegyver ama 900-tól 1200 millió k-ig menő összeg visszaszerzésére, mit ma a külföld viszen ki tőlünk — szükségtelenül évenként.

Sajátos pénzügyi helyzetünkben koronája ezen mélyreható új hitelszervezetnek: a kamat nélküli kölcsön.

A mikor mintegy 1000 millió k. kénytelen a takarékpénztárakban 3%-ra — vagy 3. 2%-ra tétlenül heverni, — minivel a tőkével bírók jövedelme is megcsappant, — s vásárló képességük is csökkent.

A nemzet legnagyobb része épen-séggel nem tud jogos hitelhez jutni. *Ezen milliók tömegére a kamat nélküli kölcsön igazi megváltás.*

Sajnos, hogy idáig minden pénz és hitelművelet — a tömegek kizsákmányolásának elvén alapult. — Így állott elő a nagy szegénység, — s így torlódott össze a sok nagy töke.

Ezen új hitelszervezet forduló pontot jelent. Főtörekvése a társadalom széles rétegeinek is juttatni vagyont ama sűrű 5%-os megtakarítás és a kis embernek is a kamat nélküli kölcsön útján.

A gyárosok, iparosok és kereskedők eddig is kiadták ugyanezen engedményeket, — sőt többet, de nem a közvetlen fogyasztók javára, — ezért érdekeik nem voltak megvédve, mit folyton rontott az osztrák verseny.

önző mentség nyugtat még egy kissé, mert különben a lelkiismeret szava folyton a fülembé zúgna: vezekelj, légy a beismerés és a bűnhődés keserves útján, mint kifáradt vándor s ne lássa meg szemed a bűnbocsánat reményét nyújtó közelségét.

De ugyan, ki ne sietne önmagát megnyugtani, ha mentsége van. Ugyan ki csapná arczul önmagát? Hogy aztán a mentség felhozása, ez a gyáva és lovagiatlan megokolás arczpiritőbb bármely arczulesapásnál is, az már elvitázhatatlan. S hogy mindez a dermedt okoskodás teljesen saját magam lelkét sem elégti ki, azt érzem. Érzem ezt és sejttem azt, hogy kifogyva a száraz czáfolgatásokból csak ismét vissza térek oda, hol kezdtem, elismétlem a mondottakat, elismétlem, újból kezdem . . . a végtelenségig, folyton a bűnbánat és a megnyugvás között vigadozva és végleg soha megnyugodva, mert mégis csak szív, egy megtört szív . . . ! és, mert . . . szívem nekem is van.



Mostan magunknak is, a vevő közön-ségnek s a fogyasztók milliónak is javára szolgál ezen új hitelszervezet, különösen mint részvényeseknek.

A mit a törvény a megrendelés-gyűjtés eltiltásával használni vélt, az — áru forgalomba rontott. Ezt is reperálja alaposan az új hitelszervezet. A kamat nélküli kölcsön tehát megvalósítható. Altala nyer a fogyasztók milliónyi rétege; nyer a hazai gyáros, iparos és kereskedő; és nyer a részvényes pénzes ember, mert ma az elérhető 6%-os kamatot sem állam, sem bank, sem papír nem nyújtja.

Egyszerre felszabadulhat ama leköltött 1000 millió hazai töke nagy része, mely ha az iparpártolás részére fordítható, vele ilyen módon a legfokozottabb hiteligenyek is kielégíthetők.

Ezen az uton lehet boldog és független a magyar!

Ezen tökegyűjtés legyen alapja az önálló magyar nemzeti banknak.

= **A nagykorúsítás leszállítása.** (A polgári törvénykönyv újítása.) Nagyszabású és az élet minden vonatkozásában fontos újítást létesít a készülő új polgári törvénykönyv előadói tervezete. A napokban jelenik meg a nagy munkának a személyi jogokat tárgyaló része és ebben foglaltatik az az ugyszólván forradalmi újítás, hogy a nagykorúság ezentúl a 21-ik életévvel kezdődik. Az eredeti tervezet mind a két nemre nézve szabályként a 21-ik életév betöltésének időpontját állapítja meg, főleg azzal érvelve, hogy a vagyonosabb osztályok gyermekeinél, tehát ott, a hol a hatályosabb oltalomra fokozottabb szükség van, gyakorta a könnyelmű életmódra való hajlam, ennél fogva a korhatár leszállítása gazdaságilag és társadalmilag aggályos. A kérdésre nézve felmerült észrevételek utalnak arra, hogy Francia-, Olasz-, Németországban, Belgiumban, Angliában a 21, Svájcban a 20, Hollandiában, Spanyolországban a 23-ik életév betöltése, a 24 éves korhatár Magyarországon kívül már csak Ausztriában áll fenn. Mint-hogy az ember teljes szerződésképessége a tejeskorúság beálltától függ, a teljeskoru határának kétségtelenül oly életkorral kell kezdődnie, amelyben az ember rendes fejlődés mellett az esetek átlagában eléri a fejlettségnek azt a fokát, a melynél a szerződésképességhez szükséges szellemi erők föltételezhetők. E mellett az életkor megszabásában tekintettel kell lenni arra is, hogy az ember abban az időben, amidőn társadalmi és gazdasági viszonyai között tényleg önállóságra jut, elnyerje a jogi önállóságnak is azt a mértékét, amely ügyei viteléhez szükséges. Ez az életkor azonban nemcsak egyének, de osztályok szerint is igen különböző. A felállítandó átlagos korhatár tehát csakis bizonyos korrekтивumokkal felel meg. Ilyeneket állít fel az eredeti tervezet, egyfelől a teljes korová nyilvánítás intézményében, másfelől ennek ellenképében, a kiskorúság meghosszabbításában. Idetartozik továbbá a szerződésképesség szabályozásának módja, melyben az embert szerződésképességének szélesebb köréhez már a teljes kor elérése előtt eljuttatja. Ily korrekтивumok mellett a teljes kor kezdőhatárának megszabásában a döntő súlyt arra kell helyezni, hogy az átlagosan, azaz a nép túlnyomó tömegére nézve a szerződésképesség érintett előfeltételeinek akként feleljen meg, hogy az

említett korrekтивumok alkalmazására minél ritkábban legyen szükség. Kifejti ezután az anyaggyűjtemény, hogy nálunk az önálló életpálya alapítása még a magasabb előkészületet igénylő tudományos pályákon is korábban, nevezetesen a 24 évet 2—3 évvel megelőzőleg veszi kezdetét s itt a gyámkodás már lehetetlen, különben is a túlzott gyámkodás nem kedvez az egyéniség kifejlődésének. Ezeknek előrebocsátása után arra a megoldásra jutott a teljeskorúság kérdésében a polgári törvénykönyvet előkészítő bizottság, hogy a teljeskorúság kezdőhatára leszállítandó és kimondandó, hogy a teljeskorúság a huszonegyedik életév betöltésével veszi kezdetét, ahogy ez már Európa legnagyobb részében elfogadtatott. Mondanunk sem kell, hogy ez a tervezet nagy vitára fog alkalmat adni.

## UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Dr. Tauszk Ferencz egyetemi tanár f. hó 29-én az esti vonattal városunkba érkezett s 30-án a reggeli vonattal utazott vissza Budapestre. A nagyhirű belgyógyász meghívásra jött városunkba Pozsár József fiatal mérnökhöz, ki meghülés következtében nagyfokú tüdőhurutban szenved.

— **Ármentesítő társulati közgyűlés.** A csongrád-süvényházi ármentesítő és belvizes szabályozó társulat f. évi február hó 22-én d. e. 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a község háza tanácstermében. A közgyűlés tárgysorozatát s egyéb értesítéseket lapunk hirdetései közt találják fel az érdeklődők.

— **Eljegyzések.** Kabók Károly kir. adóhivatali pénztárnok szeretetre méltó leányát Ilonkát, az elmúlt napokban jegyezte el Vékei Zoltán János kir. járásbíró Ó-Becséről. — Lakos Jenő kereskedő e hó 24-én jegyezte el Szentesen Ehrenfeld Jolánka kisasszonyt, Ehrenfeld Mór szentesi kereskedő leányát.

— **Népnevelésünk.** Dicsekszünk népnevelésünk rohamos fejlődésével, az iskolák államosításával beállított helyes tanítási módszer, jó igazgatás stb. körülményeivel, melyek a növendékek sikeres előmenetelét idézik elő. S ha behatódobban szemléljük népnevelésünk mai állapotát, mit látunk. Azt, hogy míg az államosítás előtt voltak jeles tanerőink, úgy vannak most is, de viszont amint az ó-korban, ép úgy ma is akadnak olyan iskolamesterek, kiknek összes tanérzékük a pálezában rejlik. Saját szemekkel győződünk meg arról a barbár tanítási rendszerről, melylyel egyik tanító növendékeivel szemben gyakorol. A zingár, vézna kis leány fejlődésnek indult testén véres foltok mutatják azon óriási haladást, mit az államosítással népnevelésünk nyert. Annyival inkább jellemző az eset, mivel ez a nevelési módszer egy nőtanító lélek szelid lelkének kitörése. Milyen akkor a férfi tanító indulata a mai államosított iskolai rendszer alatt?

— **Nyulpecsenye a szegénykonyhán.** A szegénysorsu iskolásfiúk ingyenkonyháján nagy nap volt az elmúlt csütörtökön a mikor nyulpecsenye került a rongyokba burkolt szegénytanulók asztalára. A szegények konyháján ritkán forogily pecsenye amilyen Bozó Mihály ajándékából került oda, aki 10 drb nyulat ajándékozott a szegény konyha számára. A nemes cselekedet önmagát dicséri s követendő például szolgál — nem ugyan az olyan vadászok számára, akik eleven kappanér cserélik be a lőtt nyulat, hanem — a vadász társaságnak, ki körvadászatok alkalmával bőviben van a nyulnak stb. vadfélének, miből pár példánnyal bizony nagy

örömet okoz a ingyen konyha nyoromgóinak.

— **Halálozás.** Megyénk papságának gyásza van; egyik érdemes tagja ftdő Keller Lajos Mindszenti plebános hunyta szeméit az örök álmra f. hó 28-án Mindszinten. Főtisztelendő Keller Lajos a 70-es években nálunk is huzamosabb időt töltött mint hittanár s távozásakor az egész város rokonszenvét és szeretetét vitte magával midőn tőlünk Mindszenti plebánossá neveztetett ki s új állomását elfoglalva megvált Csongrádtól. Mindszen község sokat nyert új plebánosával, ki csakhamar köztevékenységet fejtett az elárvult községben, előbbre vite annak fejlődését minden téren. Nagy körültekintéssel irta meg Mindszent 200 éves történetét, mit egy kötetben sajtó alá is adott. Hívei szívesen látták volna a tehetséges főpásztort, mint Mindszent országos képviselőjét s több ízben megkísérelték őt jelölni ezen állásra; a szerencse azonban egy alkalommal sem kedvezett számára. Az elhunyt lelkipásztor rokonai ez alkalomból a következő gyászjelentést adták ki. Alólirottak fájdalomtól megtört szívvvel jelentik a feledhetetlen testvér, illetve nagybácsi és sógor KELLER LAJOS Mindszent község róm. kath. lelkipásztora, Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, Mindszent község diszpolgára és községi képviselője, a Mindszenti »Polgári Kör« és »Katholikus Kör« elnöke, a Mindszenti Takarékpénztár Részvénytársaság elnöke a »Károly-óvoda« igazgatója, az állami elemi népiskolai gondnokság tagja, stb. folyó hó 28-án hajnali 1/4 3 órakor a halotti szentségek ajtatós felvétele után életének 57. évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 30-án délelőtt fél 10 órakor fog az engesztelő szentmise áldozat bemutatása után a róm. kath. szertartás szerint eltemettetni. Áldás és béke lengjen drága hamvai fölött!

— **Pártolásra méltó eszme.** Megemlékeztünk lapunk előző számában arról, hogy a helybeli ált. ipartestület f. évi február hó 2-án d. u. fel 3 órakor tartja f. évi rendes közgyűlését a község háza tanácstermében. Nem tértünk volna vissza e közgyűlés újbóli felemlítéséhez, ha annak tárgysorozatában egy a testület tagjait közelről érdeklő tárgy nem ragadja meg figyelmünket. Az említett tárgysorozat 7. pontja Kaszanitzky István ajánlatát írja elő a testületi ház újraépítése és bérletét illetőleg tárgyalásra, mely szerint Kaszanitzky István vendéglős azon előnyös ajánlatot teszi az ipartestületnek, hogy hajlandó az általa bemutatott építési tervezet szerint újraépített testületi ház után oly összegű évi bérletet fizetni, hogy az újraépítés költségei teljes összegben 10 év alatt megtérülnek s így minden befektetés nélkül 10 év után, egy teljesen megfelelő modern épület képezné az ipartestület jogos tulajdonát. De már az épület befejezte után is oly kényelmet biztosítana az új épület a testület s vele együtt tagjai számára, mit a mai magánlakásnak épített ház nem nyújthat. Az építési tervezet feltüntetése szerint mintegy 5000 korona költséggel a testületi ház oly formán éppitnének újra, hogy utcai részén egy 18 méter hosszú terem építnének, mellette pedig megfelelő helyiségek az ipartestület, ipartestületi betegsegélyző pénztár és iparos olvasókör számára. A szép építési tervet volt alkalmunk betekinteni s azt nem tudjuk eléggé ajánlani az iparosoknak elfogadásra. Kívánatosnak látjuk mi ezt azon oknál fogva, hogy minden anyagi kiadás nélkül megfelelő otthont teremtenek iparosaink önmaguknak, mely alkalmat ad a tagoknak minél gyakoribb összejövetelre s így az iparos érdekekre minden kívánni valót egymás közt megvitatva, a kis ipar mai tengődő állapotában némi javulást

idézhetnek elő. De városunk közönsége is nyerne az újraépítése által, mivel egy oly terem általa rendelkezésére, mely minden nagyszabású összejövetelre alkalmat nyújtana; de nyerne az új épülettel főterünk is, melyet csinos kupolájával ékesítené. Az ipartestületi ház mai stádiumában különben sem soká állhat fen, mivel az az idők által igen megvan viselve s ha évek múlva is, javítási költségei a közgyűlésen bemutatott építési terv el nem fogadása estén, a testület pénztárának terhére esnek. Legyenek tehát iparosaink méltók önmagukhoz, fontolják meg jól a Kaszanitzky-féle ajánlatot s építsenek csinos otthont önmaguknak.

— **Szegény farsang.** Az ideai farsang nem kecséget bennünket szokott vigalmival. S így elmondhatjuk, hogy mulatságokban szegény farsangunk van. Az idők nehéz volta mellett bizonyít az, hogy már a farsangi napokból is ki hal a szokott vigpezső élet. A csongrádi »Műkedvelő és Daloskör« f. hó 31-én az építendő népszínház javára az Otthon szálloda disztermében táncestetélyt rendez. Hisszük, hogy a mulatság nélküli farsangban a Daloskör mulatsága látogatott lesz.

— **Óvás a mesterséges amerikai szőlőveszszők ellen.** Ma már ugylátszik, nemcsak az étel és italműveket hamisítják, hanem még az amerikai szőlőveszszőt is mesterséges uton készítik. Erre vall a kecskeméti vinczellériszkol igazgatóságának kiadványa, melyben óva inti a gazdaközönséget az ilyen szőlőveszsző vásárlásától, nehogy azáltal a gazda károsodjék. Felhívjuk enlfogva mindazokat, akik amerikai oltványokkal akarják szőlőiket betelepíteni, hogy szükségleteiket hitelt érdemlő szőlőtelepekről szerezzék be.

— **Egyéves méncsikók vásárlása.** A földművelésügyi miniszter felhívta mindazon tenyésztőket kiknek birtokában legalább is négy jó származású, erős csontú, szabályos testalkatú, saját nevelésű egyéves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek, az utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a kir. földművelésügyi ministeriumhoz benyújtandó és 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb 1904. évi február hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek, mivel ezen határidőn túl érkező bejelentések figyelembe vételét nem fognak.

— **Házassuló védkötelesek figyelmébe.** Az 1880. évbéli születésű védkötelesek, akik még harmadik korosztályu hadkötelezettségüknek eleget nem tettek és a sorozáson még egyszer megjelenni kötelesek, — a m. kir. honvédelmi minisztériumnak folyó évi január 14-én 3276 szám alatt kelt s Szeged városához intézett leirata szerint angedély nélkül házasságot köthetnek.

— **Változás a bankjegyek forgalmában.** A régi forint értékű bankjegyek bevonása óta, amelyekből még csak mindössze 18·7 millió korona van forgalomban, nagy változáson ment át a bankjegyforgalom összetétele. Az 1902 év átlagában a forgalomnak még 570/0-a esett az ezer forintos jegyekre, 34·30/0-a százforintokra 50/0-a az ötven koronásokra, 450/0-a a husz koronásokra és 100/0-a a tíz koronásokra. 1903 ban azonban a forgalomnak 150/0-át ezer koronás, 400/0-át száz és ötven koronás, 350/0-át husz koronás és 100/0-át tíz koronás bankjegyek látták el. A tíz koronás bankjegyek száma tudvalevőleg kontingentálva van. A husz koronás bankjegyek forgalmának aránylagos csökkenése pedig nyilván összefügg az arányforgalommal.

— **A kormány birtokot vásárol.** Algyő község közelében, H. Mezővásárhely határában van gróf Károlyi Sándornak Aktasziget nevű 3320 holdas birtoka. Algyő község képviselőtestülete évekké elelőtt kérte a kormányt, hogy vásárolja meg ezt a birtoktestet a gróftól és adja el a község népének. A

kormány most hajlandónak nyilatkozott a birtok megvételére és azt 5—10 holdas parcellákban fogja eladni. Az Akta-sziget 2162 hold hullámtérből, 856 hold szántóból és 300 hold nádtermő földből áll, A szántó árát 600 a hullámtér árát 250 és a rét árát 150 koronába állapítja meg a kormány holdanként.

— **Rendőri hírek.** Forgó G. Pál házá-tól egy nagyobb fagerendát f. hó 20-án éjjel elloptak. A nyomozás folyik. — Ózv. Gy. M-né e hó 20-án harisnyát választott a Klein féle kereskedésben, midőn egy párt a kendője alá rejtett. A szemfüles kereskedő-szűz észre vette a lopást s elvették a lopott tárgyat. — Nagy Antal nem ritkán különbözik össze legény társaival s legtöbbször tenyerével szokta tisztázni a nézeteltéréseket. A f. hó 26-án is összekülömbözött a legény Csernus István Dudás Mihály, Kállai Sándor, Deák János, Kacsinta Ferencz és Szalkai András legényekkel, kik közt nagy harc fejlődött a vasutczai éjjeli ház környékén. A legényharcban Nagy három veszélyes szurást kapott; egyet a szive tájékán, egyet a karján, egyet a fején. A tetteseket a jbiróságához feljelentették. Nagy sebei nem életveszélyesek. — Molnár Antal pálmostoni lakos f. hó 27-én éjjel a vasut-utca egyik korcsmájában mulatott; miközben 50 korona pénzét zsebéből kilopták. A nyomozás folyamatban van. — A községi mázsaház sertés óljának lakatját e hó 27-én lefeszítette valami jó madár s az ott bezárt két drb hizott sertést kihajtotta az ójból. Ekkor azonban kilépett Király Sándor mázsamester lakásából s a tolvajra lőtt ki a sertések hátrahagyásával elmenekült. — Baranyi Pál vaskereskedő tanonc e hó 28-án szoba fegyverrel. vigyázatlanágból bal kezefejét keresztül lőtte. Sebe jelentéktelen.

— **Szájpadlás nélküli műfogak** feleslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás. Barna J. egyedüli specialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében Budapest, Kerepesi-ut 26. szám. Vidékiek megvárhatják.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elvesztett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a háziorsósággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngöseség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már éveken át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulirt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeltetés végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződött arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivételt nem tesz, bárhonnan irhat magyarul az orvosággért, mit titoktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet kölvetkezőképpen kell czimezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' For-Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

### Anyakönyvi bejegyzések.

1904. január hó 23-tól 31-ig.

**Születések:** Balog Ferencz, Hevesi Erzsébet, Deák Mária, Tösmagi Mihály, Palásti Mária, Sándor Gizella, Moncsor Matild, Eszes

Franczi, Pap Veron, Sági Mária, Fekete Etelka, Gyovai Sándor János, Lektinszki Matild, Juhász Sándor, Tari János, Kocsis Matild, Forgó Pál, Kurunteki Mária, László Olga,

**Eljegyzések:** Juhász Pál Punyó Kis Máriával, Jancsits Mihály Fehér Máriával, Hegedüs András Sébi Máriával, Kódor Mátyás Bálint Marival, Vékei Zoltán János Kabók Ilonka Máriával, Lantos Illés Kátai Annával, Szemerédi György Katona Agnessel, Szlapák József Dányi Emmával.

**Házasságkötések:** Kókai Sándor Deák Marival, Harmai István Csépe Franczissal, Turi István Félegyházi Kis Marival, Domokos István Borda Luczával, Mikhel Lajos Csernus Annával, Deák János Ujszászi Franczival, Molnár István Zsiger Franczival, Deák Lajos Tekulics Rozáliával, Dósa Farkas Ötvös Erzsébettel, Sági György Szemerédi Juliánnával, Szivák Mátyás Györgyei Tót Máriával, Varga Imre Tót Franczissal, Szólik Péter Domokos Veronnal, Deák János Deák Viktorral, Deák István Deák Annával Fodor Mihály Viktor Juliánnával,

**Halálozások:** Horvát Varga Ilona 5 hó görcsök. Lovas János 2 éves bélhurut, Kakuczka Mária 74 éves aggkor, Pitrik János 69 éves tüdőgümőkór, Horvát Varga László 30 éves hasihagymáz, Szemerédi János 27 napos tüdőhurut Burivári Zsófia 56 éves hasvizkór, Szántai Kis István 23 hónapos torokgyík, Nagy Rókus 88 éves aggkor, Puritni János 65 éves tüdőtagulás.

## Közgazdaság.

### A fák tavaszi ültetéséről.

Gyümölcsfaink elültetésére legkedvezőbb időpont az ősz, azért gyümölcsösök létesítésénél ez mindig szem előtt tartandó. Sokszor azonban az őszi ültetés akadályokba ütközik így pl. gazdaságainkban az őszi munkálatok miatt amelyek igénybe veszik a gazdának minden idejét s a legtöbb esetben nem ér rá arra, hogy fáival bibelődjön, már annyival inkább sem, mivel a gödrök megásása s a fák gondos átültetése jelentékeny munkával jár. Ilyen esetben nem marad más hátra, mint azok elültetését tavaszra halasztani. A tavaszi ültetésnek is megvannak a maga előnyei; ugyanis a gödrök megásása olyan időre esik, amidőn más sürgősebb gazdasági munkálatok szünetelnek, mivel ezen munkálatok késő ősszel is végezhetők. Azt azonban szem előtt kell tartani, hogy a gödrök még a tél beállta előtt meglegyenek ásva. mivel így az azokból kiásott föld a tél folyamán kellően átfagy, megporhanyul s a gyökerek táplálására sokkal alkalmasabbá válik, mint a tavasszal készített gödrök nyers és összeálló földje. Ezért mindenütt, de különösen kötöttebb talajmeken sohasem kell elmulasztani a gödrök őszi kiásását, mivel így a fa gyors megerősödését is biztosítjuk, mert gyökérzete jó tápanyagokban dús és porhanyó földdel vehető körül. A legmegfelelőbb minden fa számára az, ha a gödrök mélysége 100—120 cm. szélessége pedig 100—150 cm. között ingadozik. Ültetésre legcélszerűbb a 3—5 éves fák ültetése, mert az ennél idősebbek megerősödése már bizonytalan. Csontároknaál. almaféléknél a 2—3 éves fák sikeresebben ültethetők mint az idősebbek. Ha több gyümölcsfafélét ültetünk, az ültetés sorrendjét gondosan meg kell választani, hogy mindig azok kerüljenek első sorban ültetés alá, amelyek korábban kezdenek rügyezni, mert ha már a rügyezés és így a fa nedvkeringése megindult, akkor az átültetés nagyon bizonytalan s a legtöbb esetben sikertelen lesz. Ezért először mindig a legkorábban hajtó bogyós gyümölcsökkel kell kezdeni az ültetést (egres, ribiszke, eper) folytatni a csontároknaál (barack, szilva, cseresznye, megyes az almafélékkel (alma, körte) fejezni be. Az átültetendő fákát elő is kell készíteni az ültetésre, ami a korona és gyökérzet megmetszéséből áll, mely művelet okvetlenül szükséges, egyrészt azért, hogy a fákát a számukra megásott gödrökbe elhelyezhessük, másrészt pedig, hogy a kiszedés alkalmával beleszakadt gyökerek roncsolt seb-

helye felülete simára metszessék le. A korona megmetszése is okvetlenül szükséges a tavaszi ültetésnél, mivel annak a gyökér terjedelmével bizonyos arányban kell állania. Az egy-éves vesszők felényire s mindig egy kifejlett álló szemre metszendők vissza, míg a vezérvesszők 5—6 szemre, ami a gyökér fejlettségétől függ. A vastagabb gyökerek a koronával arányosan metszendők el éles kés segítségével rézsutossan s mindig úgy, hogy a vágás lapja lefelé nézzen. Ültetés után a fák jól megöntözendők (megiszapolandók) ami nem öntöző rózsával, hanem egy két vödör viznek magasról való ráöntésével végezhető a legcélszerűbben. Igen jó hatással van az öntözés, beiszapolás a fa megerősödésére kivált azon esetben, ha az öntöző viz minden 10 literéhez 1 maroknyi chilisalétromot keverünk

## NYILTTÉR.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerk. sem a kiadó.)

**MERCUR** váltóüzlet  
részvénytársaság  
BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. szám  
vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat.

és azokra, valamint minden egyéb értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdéügyekben szakzerű felvilágosításra ingyen szolgál.

**Bankosztály. Sorsjegyszatály. Váltóüzlet**  
A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye  
Sorsjegyek csekély havi részletfolyásra, előnyös sorsjegytársaságok.

**Sorsjegybiztosítás:** legolcsóbb díjszabás kívánatra bérmentve.

**Rövid levélcím:** MERCUR Budapest, Fürdő-utca.

Részvénytőke korona 1.000.000.

## Kender föld

(160 □-öl)

azonnal eladó.

Bővebb értesítést e lap kiadóhiva tala kézséggel ad.

### Szóke Gáspárnak a ró.

zsa utcában lévő „Talicuskás“ féle háza—kedvező feltételek mellett szabadkézből örök áron eladó. Elnem kelés esetén 3 utcai, 3 udvari szoba, 2 konyha, 2 éléskamra és pincze helyiség, szentgyörgynaptól haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonossal a nagytakarékban, vagy az uri utcában lévő házában.

**10—15 koronát** kereshetnek naponkint ügynökök, házalók, állás nélküli kereskedő segédek stb. Urak és hölgyek küldjék be czimeiket **Rotkel A. Budapest, VI. Vörösmarty-utca 58.**

## Csongrád-sővényházi ármentesítő és belvízszabályozó társulat.

24/904. szám.

## HIRDETMÉNY.

A Csongrád-sővényházi ármentesítő és belvízszabályozó társulat f. évi február hó 22-én d. e. 10 órakor Csongrádon a község tanácstermében

## K Ö Z G Y Ű L É S T

tart, melyre az ártéri birtokosok ezennel meghívattak.

## T Á R G Y A K:

1. Az állami műutnak az ártéri költségekhez való hozzájárulása iránti bevonására vonatkozó miniszteri leirat tárgyalása.
2. Elnök, alelnök és 10 választmányi tag választása.
3. A Tiszavölgyi-Társulat közgyűléseire társulati kiküldött választása. Csongrád, 1904. évi január hó 28-án.

Gróf. Degenfeld Lajos  
társulati elnök.

## Kivonat az alapszabályokból:

A közgyűlésen a fensiki és mély ártérbe eső testületek teherviselési kulcsához (1. 4.) arányosított minden 100 ártéri becshold tulajdonosa, vagy meghatalmazottja egy szavazattal bír; 100 becsholdnál többet képviselő ártéri birtokosok vagy teljhatalmu megbízottjaik pedig annyi szavazattal bírnak, a hány 100 becsholdas részletnek tulajdonosai.

A 100 arányosított becsholdnál kevesebbet képviselő birtokosok pedig csoportba állanak és megbízottjaik által a közgyűlésen annyi szavazattal bírnak a hány száz becsholdat ártéri birtokuk összelete képvisel.

Azon esetre pedig, ha 100 arányosított becsholdnál kevesebbet képviselő birtokosok önként nem csoportosulnának, a községi elöljáróság által fenti módon képviseltetnek.

A társulat összes szavazatainak felénél több szavazatot egy érdekelt birtokos nem gyakorolhat.

A közgyűlésre való megbízás vagy meghatalmazás teljhatalmulag s írásban állítandó ki s a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknek kézbesítendő és visszavonásig érvényes. Az aláírás 2 tanu ajáírásával igazolandó.

## V. Szabó Rókus

Csemegi Károly-utca 12. számú házánál

több rendbeli

## LAKÁS

kiadó.

A lakások egyike 3 szobás a másik 2 szobás és végül a harmadik lakás 1 szobás.

Értekezhetni a tulajdonos lakásán.



AZ ANGOLKIRALY HÍZ  
BUDAPEST  
IV. Károly 16. Körút  
KLEIN és SCHWARTZ  
legnagyobb férfi-, fiu- és  
gyermek ruha — áruház.  
Leg. lecsóbb és legjobb bevásárlási for-  
rás. — Vidéki megrendelések gyorsan  
és pontosan eszközöltetnek.  
— Képes árjegyzék ingyen —

Köszvény- és rheumabete-  
geknek,

kik ezen betegségek alaposan szabadulni akarnak, nem ajánlható elége a valódi Vilmos-féle köszvény és rheuma elleni vértisztító tea készítője Wilhelm Ferencz gyógyszerész és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria; a párisi és mellbournei kiállításokon a legmagasabb díjjal — arany éremmel — lett kitüntetve. Kapható Franz Vilhelm gyógyszerész, és kir. udvari szállítóval Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszertárakban és drogue-riákban.

## Üzlet eladás!!!

Szentesen egy kellően be-  
rendezett

## borbély üzlet

amelylyel van 60 éves-kun-  
saft azonnal eladó, vagy  
haszonbérbe kiadó. Értekezni  
lehet Czeglédi Fülöp-  
pel Szentesen.

## ELSŐRENDŰ

## temetkezési vállalat

más vállalkozás folytán azonnal eladó  
Bővebb értesítést készséggel ad e lap  
kiadóhivatala.

**Fogak** szájpaddás nélkül, és anélkül-  
hogy a gyökerek eltávolított  
nának, 3 koronától. — Az általam készített  
és Párisban első díjat nyert fogsorokat min-  
denki azonnal megszokja, beszéd zavarokat  
nem okoz és kitűnően rághat vele.  
Régi fogsorok átalakíttatnak. Vidékiek 12 óra  
alatt kielégíttetnek.

**Grossmann S.** fogtechncai  
főnök, a Párisi  
fogorvosi akad. kiállításán a keresztel dísz-  
ített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel  
8-órától, este 8-ig.

Fogorvosi intézet: Budapest VII. Erzsébet-  
körút 50. I. emelet. (Royal szállóval szemben.)  
Foghuzás érzéstelenítve. Tartós Blombák.  
Szakorvosi rendelés d. e. 10-12-ig d. u. 5-7-ig  
Vasár és ünnepnapokon is  
Mérsékelt árak, Részletfizetésre is.



Sohasem kínálkozik az élet-  
ben oly ritka alkalom, hogy cse-  
kély 2 frt. 96 kr.-ért következő  
remek áruújteményt kaphatni  
12 da ab. 2 frt 96 kr.

1. Nickel horgony-rem zsebóra  
pontosan jár 3 évi jótállás mel-  
let. 1. Valódi goldin pánczellánc  
vagy nickel, 3 drb. valódi goldin  
gyűrű legujabb facon Simmil  
brilliánssal 2 drb. igen finom  
goldin nyakkendő, 2 drb. va-  
lódi goldin fülbevaló legujabb  
facon, 1 tok horgonyóra számára.  
1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy  
nickel zsuzsu a lánczra. Nem tetsző tárgy kész-  
séggel kisseréltetnek, vagy ára visszatérítetik,  
miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hír-  
désék utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a  
horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz  
előleges kiűzetés vagy utánvétellel kapható:

## Kapellner &amp; Holzer

óra és aranyáru gyári raktár nagybani elárusítás

KRAKAÓ, Dietel-utca 68 (Austria.)  
Képes árjegyzék ingyen és bérmentvel

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.



## FERNOLENT

**czipófénymáz** fekete és sárga czipók minden bőrmínőséghez a  
legjobb fénymáz a világon és **fénycrém** világos czipókhöz, a  
legszebb fényt adják és a bőrt **tarlossá** teszik. Elviselt, foltosczipók  
sárga, vagy barna bőrből a **Lyosin** (diszfénymáz) által, mintha  
ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapest, V. Lipót-körút 24. Kapható mindenütt.

(Briefadresa Wien III.) fű: Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife.



Az egész országban s különösen varró iskolákban be van vezetve.

### Varrógép szétküldés

**BÉCS, VI.,**  
Mariahilferstrasse 62.  
**Strauss.**  
Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varr, s könnyű járata, egyszerű szerkezetében feltűnően elegáns a legutóbbi idők legelőkeltebb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép lábhajtásra, bezárható fedellel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 hetes próba idő és 5 évi írásbeli jótállás biztosítottik.

Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kivánalomszerűen, saját költségemre visszaküldhetők a készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyike megtekinthető.

Kérjen elismerő leveleket és arjegyzéket!

Wertheim  
Elektra 2.  
sz. 37 frt 50



### Miliónő hölgy használja a FEEOLIN-t.

Kérdeges csak házi orvosát, hogy a «Feeolin» nem-e a legjobb kosmetikai szer a szemnek, hajnak és fogaknak? A legújabb kutatások, a haj és a legcsunyasabb szemek előkelő, de finomságot és alakot nyújtó «Feeolin» használatát általánosan elismerik. «Feeolin» egy a legnemesebb és legfinomabb növényből előállított szappan. Kérlek tovább, hogy az arc redői és szemalagok (Wimperst) stb., a «Feeolin» használatát általánosan elismerik. «Feeolin» a legjobb hajszűrő — hajápoló — és hajszépítő szer, megakadályozza a hajhullást, a megkopaszodást és a foltbetegségektől megóvja. A «Feeolin» egyben a legtermészetesebb és legjobb fogmosztató szer. Aki a «Feeolin»-t általánosan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Képlezzük magunkat a pénz azonnali visszaadására, ha a «Feeolin» használatát nem sikerül. Egy darab ára 1 korona, 3 darab 2 50 korona, 6 darab 4 korona, 12 darab 7 korona. Egy darab utáni porto 20 fillér. 3 darabon felül 60 fillér. Utánvétel 60 fillérrel több. Megrendelhető FEITH M. főraktárban: Bécs, VII., Mariahilferstrasse 38.

## CIBEMIE IDEAL

a legjobb kéz- és arckenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrkütiést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulasztások előtt kitűnően alkalmas. Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 30 fillér. — Kapható a főraktárban

**VÖRÖS KERESZT**  
GYÓGYSZERTÁR  
TORONTAL-SZÉCSÁNY.  
Csongrádon: WIESNER LAJOS  
gyógyszerész unal SZT.-RÓKUS  
gyógyszertár.

### Megifjodás és az élet meghosszabbítása



Érhető el a híres dupla Volta-kereszt viselésével. Azoknál, akik a dupla Volta-keresztet állandóan viselik, a vér- és idegrendszer normálisan működik, az érzékek megerősödnek, a mi általánosan a kellemes és egészséges, a testi és szellemi erő jobban kifejeződik, vagy, hogy általában egészséges a boldog állapot és ezzel kapcsolatosan az egy is oly rövid emberi élet meghosszabbítása érhető el. A gyöngye embereknek nem lehet elég gyakran ismételni, hogy a Volta-keresztet mindig viseljék, mert ez megerősíti az idegrendszert, felgyógyítja a vért és az egész világon el van immár ismerve, hogy a következő bajoknál felléphetetlen szor: ezus és köcsvény, idegbaj, ideggyengeség, dimatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, sápadtság, asztma, görcsök, agyvérzés, borbélyesség, aranyér, gyomor-baj, influenza, köhögés, sükettség, fülzúgás, fej-és fogfájás stb.

**Nők, leányok** kritikus időben mindannyiszor viseljenek enyhíti a fájdalmakat a villamos áram megóvja a káros következményektől, a melyek már annyi fiatal életnek okozták a halált a havi bajok kritikus idején.

### Darabja csak 4 korona.

Volta-oszillogok hasonló áron. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése után várnak és bérmentve.



Uj fűrgeségre és életvidámságra,  
Uj önbizalomra,  
Uj emlékező tehetőségre,  
Uj munkabírásra,  
Uj boldogságra  
tehetnek szert a gyöngye emberek a villamosseg segítésével. A Dr. Sanden csodálatos ávalaku testi telepe által igen könnyű és a melletti tudományos módon jut az az életadó elem a testbe és a betegnek alvása közben biztos gyógyulást nyújt.

### A. Dr. Sanden-féle villamos öv

biztosan gyógyítja: a oszult, a köcsvény minden tagban, ideggyengeséget, álmatlanságot és évtelenséget, influenzát, és morfnbetegséget, idegbetegséget, hiszterikus nyavalya törést, sápadtságot, szélütést, hárgorincsbajt, görcsöt, szívdobogást, vértudulást az agyba, szédülést, hypochondriát, asztmát, fülzúgást, hideg kezeket és lábakat, agyvérzést, borbélyességet, bázis idegzést, kolikát, fogfájást. Női betegséget stb. Ott a hol már minden hiábavaló volt, tessék megkísérlni!

### Dr. Sanden-féle villamos övet.

Minden gyöngye férfi, asszony és gyermek viseljen Dr. Sanden-féle villamos övet! Ezer meg ezer meggyógyult bizonyítja a nagyszerű eredményt, nemcsak nálunk, de a külföldön is. Ára darabonként 10 korona.

Szétküldés csak a pénz előleges beküldése után várnak és bérmentve.

Megbízásokat tessék a következő címre intézni:

Leopold Epstein

Basel (Svájcz), Falkenerstrasse 31.

Levelekre Svájcba 25 filléres, levelezőlaponra 10 filléres bélyeg jár.



## Ön kétségbe esik,

mert gyermeke folyton sír. Ön már mindenféle házi szert alkalmazott. Orvosa már nem tud tanácsot adni! Ezen állapotot a pelena okozza, mert nem eléggé puha, a varrássok sérítik a gyermekét. A számos gyermekorvos és szülész által ajánlott hygienikus pelena alkalmazása mellett azonban a gyermek mindenkor jól fogja magát érezni. Ezekben sem varrással, sem szegély nincsen, megakadályozzák a gyermek sebesülését, nem kell sem mangorolni, sem feltöríteni és nem drágábbak mint a többiek. Egy tucatszár 10 korona. Megrendelések a főszékhelyéi helyre intézendők:

M. FEITH, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38.

## Könyvnyomdánkban

egy fű

# tanulónak

azonnal felvetetik.

## Svájci óra-ipar.

Csak 18 kor.



Skakértőknek, tisztelőknek, postáknak, rendőrtisztviselőknél, valamint mindenkinél, kinek jó órára szükség van, szives tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. arany-plaque rémórák, melyek hűltető rendszerűek, az eldurugtatást átvették, az órák antimagnetikusak, a precíz és szerkesztett, a precíz elállva, legfontosabbul vannak szabályozva és kipróbálva és mindazok az órák három évi jótállást vállalnak. Az órák, melyek három évig bírják, egy rugós rendszerűek (Savonette) állanak, pontos és legelőnyösebbek, melyek az időjárás változásait ellenében, az aranyból készült órákhoz képest, sokkal többet bírják, mint az arany órákhoz, hogy az órák valóságos értéke az eredeti arany órákhoz képest, melyek soha nem kevesebb, mint 10.000 utánrendelést és körülbelül 3000 dícsért levelet kaptunk 6 hónap leforgása alatt. Ara egy ural vagy női órák csak 16 kor. várnak és bérmentve. Minden órához egy börtök legyen. Legelőnyösebb és legelőkeltebb arany-plaque-órák és hőlgyek részére (nyakláncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő órák kifogás nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockázata. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Rendelvények intézendők:

Uhren-Versandhaus „Chronos“ Basel I. (Sohweiz).  
Levelekre Svájcba 25 fill. levelezőlaponra 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

## A haj újradövése! Nincs többé kopaszág!

Egy emltőre méltó szer, mely férfiak, nők és gyermekeknek egyaránt gyönyörű haját kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyítja a kopaszságot, veres, pörccséses fejet és sürücsit, hosszúra növeszt, valamint nedves és csillogós teszi a haját. A korán megkezdett hajvesztést a székélt vizsaka az eredeti székélt. A kopasz fejtől a haj, valamint a szemöldök és szemöldök újradövést lehetővé teszi. Amerikában „Lovaorin“ név alatt egy szert találtak föl, mely tisztán növényekből készült, nem kell ennek használatát óvni, mert még a legfinomabb hajbőrnek sem ártalmas. Nincs semmi ok arra, hogy önként vagy gyermekeknek ritka és szűnyűs hajadövése legyen. Az egészséges hajra, mint védőre, egy óráig, mint nyáron szükséges van és egészséges hajbőrös néki úgy a gyermekek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a megáldásnak. Az anya vagy gyermeknek betegsége gyakran paralyzálja a hajbőr és a haj nem nő, míg a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kockázhatná ezen csodálatos szer tulajdonságait akkor, midőn kezük között van és az orvosi bizonyítást is, melyek oly egyszerűen érvelnek, kiknek szaváhatóságához kétség nem fér.



A bécsi «Medizinisches Chirurgisches Centralblatt» orvosi szav lap 1901. decemb. 27-én megjelent 32. száma egy feltűnést keltő cikket közöl, melyben konkrét esetekben mutatja be dr. Kulszicky ismert bécsi orvosnak a Lovaorinnal tett kísérleteit és elörtényes eredményeit. Dr. Kulszicky érdekesítőkörleléseiből világosan kitűnik, hogy a Lovaorin a legkifejlesztettebb és megbízhatóbb óvszer kopaszág, hajhullás és korpa ellen. — Nincs métség többé a korpa, a hajhullás, a kopaszágnak, mint azt a fenti kép mutatja.

### Néhány orvos véleménye

A „Lovaorin“ itt hat esetben sebörhöz (kopaképződés) effluarum (hajhullás) kitérő szolgálatot tett s mindig azon leszek, hogy alkalmas esetekben megint alkalmazzam. Mindenesetre kérek nekem még három üveg Lovaorint küldeni. Dr. Ladislaw Boroch, orvos, Lemberg. — Az ön által beküldött „Lovaorin“-nal négy esetben is eredményt értem el és szivesen gyakorlatilag mindig ajánlani fogom. Dr. Karos József, orvos, Budapest. — Főhívásuk folytán a Lovaorin kopaképződésnél és hasonló állapotoknál igen jó szolgálatot tesz. Minek folytán azt tovább ajánlani fogom. Dr. Garner Lajos, orvos, Lébény. — A Lovaorin-nal mostanáig igen meg vagyok elégedve. Első eset, hogy egy hajnövesztő szerhez bizalmam van. Magam az antinörhöz a haját észleltem és előbb kopasz helyeken ki voltam újradövést találtam. Hazámban ajánlani fogom. Dr. Kasimir Schmitt, orvos, Lemberg. — Ha az eredmény nem változik, a Lovaorin-nal nagyon meg vagyok elégedve. A fejbőr enyhén és erőteljesen tisztítja s a melletti a hajnak szaporodása fölismerhető. Az első haját magamon tapasztaltam és nagyon örültem a csattanó eredménynek. Dr. Ernst Ferenc, orvos, Tamási. — Az Ön kivánságának szivesen eleget teszek és bizonyítom, hogy a Lovaorin nagyon sok sebörhöz (kopaképződés) esetekben kitérő szolgálatot tett, nevezetesen kezdő hajhullásnál. Dr. Kora Gyula, orvos, Kolozsvár. — Én is a Lovaorin arra szolgolt, hogy idősebb személyeknél a kopaképződést, hajhullást és kopaszágot akadályozza meg, minden anyának kedve tudnivaló, hogy létezik egy kozmetikum, mely a kis kedveseknek remek haját eredményez.

Egy nagy üveg Lovaorin ára, több hára elegendő, 5 korona, s egy 18 korona, 6 üveg 30 korona. Szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:

M. Feith, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38